

Handhavingsprogramma 2026

Publiekszaken

December 2025

Versie 1.1

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Document – en identiteitsfraude	4
3.	Nederlandse Reisdocumenten en Rijbewijzen	7
4.	Burgerlijke stand: schijnhuwelijken, -erkenningen & huwelijksdwang	11
5.	Adres-, woon- en uitkeringsfraude (LAA).....	13

1. Inleiding

Hierbij bieden wij het handhavingsprogramma 2026 ter informatie aan de gemeenteraad aan.

Dit programma geeft een overzicht van de inzet van Publiekszaken (hierna: PBZ) in de handhaving van wet- en regelgeving in Utrecht. Een stad waarvan het aantal inwoners blijft groeien met een diverse bevolking van 172 nationaliteiten. Het organisatieonderdeel Burgerzaken levert als poortwachter van de Basisregistratie Personen (hierna: BRP) en de registers van de Burgerlijke Stand (hierna: BS) een bijdrage aan de veiligheid en de leefbaarheid van de stad. Het Team Kennis en Kwaliteit (hierna: TKK) bestaat uit specialisten, juristen en een beleidsadviseur en levert een belangrijke bijdrage aan de uitvoering van het handhavingsprogramma.

- Op het thema *weerbare organisatie en tegengaan ondermijning* werken we samen met Openbare Orde en Veiligheid (OOV), Vergunning, Toezicht en Handhaving (VTH) en Werk en Inkomen (WenI).
- In de aanpak van adresfraude is er nauwe samenwerking in landelijk verband. Hierin staan fraudebestrijding, maar ook zorg achter de voordeur centraal. De aanpak van deze thema's vraagt erom als één overheid op te treden waarbij Burgerzaken een kritieke rol speelt vanuit haar functie als kwaliteitsbewaker van de BRP en de BS.
- We handhaven op document- en identiteitsfraude en zijn scherp op signalen die duiden op schijnhuwelijken, schijnerkenningen, huwelijksdwang, arbeidsuitbuiting, ondermijning en mensenhandel.

2. Document – en identiteitsfraude

Document- en identiteitsfraude	
<i>Wat doen we?</i>	Burgerzaken heeft als kerntaak het registreren en actueel houden van persoonsgegevens (rechtsfeiten) in de BRP, Registratie Niet-ingezetenen (RNI) en de registers van de Burgerlijke Stand. Daarnaast verstrekt Burgerzaken gegevens uit deze registraties. De basis voor een registratie in de BRP zijn binnen- en/of buitenlandse identiteits- en brondocumenten. Het gaat om identiteitsbewijzen (paspoorten, identiteitskaarten), rijbewijzen en brondocumenten zoals geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten en alle andere documenten die de burgerlijke staat van een persoon aantonen. Deze documenten worden beoordeeld op echtheid en geschiktheid als brondocument voor de opname van persoonsgegevens in de BRP. Voordat persoonsgegevens geregistreerd of verstrekt worden van/aan de juiste persoon, wordt de identiteit van die persoon deugdelijk vastgesteld. Ieder getoond identiteitsbewijs wordt gecontroleerd op echtheid en geldigheid. En er wordt gekeken of de persoon die het document toont ook de persoon is die in het document staat.
<i>Wat vinden we belangrijk?</i>	De persoonsgegevens die Burgerzaken registreert en bijhoudt, zijn leidend voor alle andere overheidsorganisaties omdat zij wettelijk verplicht zijn deze persoonsgegevens uit de BRP over te nemen. Deze instanties moeten erop kunnen vertrouwen dat de vastgelegde persoonsgegevens in de BRP, RNI en de registers van de Burgerlijke Stand correct zijn. • <u>Actuele kennis brondocumenten</u> Gezien het aanzienlijke aantal immigranten met verschillende nationaliteiten dat zich in Utrecht vestigt, is er aandacht voor het continu actualiseren van kennis van brondocumenten. De diversiteit aan buitenlandse brondocumenten is groot en daarom is actuele kennis een belangrijke voorwaarde voor een correcte identiteitsvaststelling. Deze kennis is ook te raadplegen in diverse kennisbanken. • <u>Landelijke wet- en regelgeving en werkwijze</u> Daarnaast volgen we protocollen en werkinstructies zoals geformuleerd door onze ketenpartners: – Als een document vals of vervalst is of er bestaat twijfel over een aanvraag van een inwoner met een vermist of gestolen reisdocument, dan wordt er gehandeld volgens het ID-protocol van de Nederlandse Vereniging van Burgerzaken (NVVB). – Voor een juiste persoonsregistratie in de RNI, wordt gebruik gemaakt van biometrische ondersteuningsmiddelen zoals gezichtsvergelijking en worden de werkinstructies van de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) gevolgd.

Document- en identiteitsfraude

<i>Wat vinden we belangrijk? (vervolg)</i>	• <u>Terugmeldvoorziening (TMV)</u> Alle afnemers van de BRP zijn wettelijk verplicht om twijfel over de juistheid van een opgenomen gegeven in de BRP te melden. Dat doen zij met behulp van de TMV; een geautomatiseerd systeem voor het melden van twijfels over de opgenomen gegevens in de BRP, zoals bijvoorbeeld de nationaliteit. Zo ontvangen we van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) via de TMV-meldingen over de nationaliteit van personen.
<i>Belangrijke punten handavingsverslag 2025 en algemene ontwikkelingen</i>	Eén van de ontwikkelingen bij juiste identiteitsvaststelling en het versterken van de poortwachtersfunctie is het gebruik van biometrische ondersteuningsmiddelen zoals gezichtsvergelijking aan de balie. Bij de balies van de RNI maken we hier gebruik van. Deze camera's zijn een beproeft middel voor het opsporen van look-a-like fraude. Een ander belangrijk hulpmiddel is de documentenscanner waarmee wij de reisdocumenten op echtheidskenmerken kunnen controleren.
<i>Wat zijn de doelstellingen?</i>	<u>Terugmeldvoorziening</u> Om de kwaliteit van de BRP-gegevens zo hoog mogelijk te houden, agendeert Burgerzaken de TMV-verplichting bij de diverse organisatieonderdelen binnen de Gemeente Utrecht die gebruik maken van de BRP. Ook kan Burgerzaken direct contact opnemen met de politiemedewerker die de melding doet voor een efficiënte samenwerking
<i>Hoe meten we dit?</i>	Als er sprake is van document- en/of identiteitsfraude, dan wordt dit geregistreerd zodat het inzichtelijk is om hoeveel gevallen het gaat. Deze aantallen worden in het handavingsverslag gerapporteerd. Bij het gebruik van biometrische technieken zoals gezichtsvergelijking wordt real time gecontroleerd of er sprake is van eventuele fraude.

Document- en identiteitsfraude

<i>Wie voeren dit uit?</i>	Identiteitsvaststelling is een kerntaak van de afdeling Burgerzaken. Alle medewerkers zijn hiervoor opgeleid en worden regelmatig getraind op de actualiteit betreffende identiteits- en brondocumenten. Echter, het vaststellen en controleren van de identiteit vindt plaats in een keten. Hierbij zijn diverse overheidsorganisaties betrokken waarmee Burgerzaken intensief samenwerkt: – Koninklijke Marechaussee (t.b.v. identiteitsdocumenten);

	- Immigratie- en Naturalisatiedienst (t.b.v. brondocumenten); - Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie & Mensenhandel (AVIM) van de politie. Daarnaast is er zowel landelijk als regionaal (politieregio Midden-Nederland) een Werkgroep Tegengaan Identiteitsfraude (hierna: WTI). De gemeente Utrecht is één van de deelnemende gemeente van de WTI Midden-Nederland.
<i>Hoe gaan we het uitvoeren?</i>	<u>Ontwikkelingen</u> • Landelijke en regionale trends volgen door deelname aan diverse expertgroepen (TKK-specialisten) • Landelijke uitrol Makkelijk Melden door de Nationale Politie.

3. Nederlandse Reisdocumenten en Rijbewijzen

Nederlandse Reisdocumenten en Rijbewijzen	
<i>Wat doen we?</i>	<u>Aanvraag reisdocument</u> Bij een aanvraag van een reisdocument of rijbewijs geldt een vaste aanvraagprocedure. De procedure voor de aanvraag van een reisdocument is vastgelegd in de Paspootwet en de Paspootuitvoeringsregeling Nederland (PUN). De aanvraag voor een rijbewijs is vastgelegd in het Reglement rijbewijzen. Deze procedures zijn uitgewerkt in diverse werkinstructies. Er wordt op toegezien dat deze procedures worden nageleefd. We passen functiescheiding toe, die sinds 1 januari 2025 volgens voorschriften verder is aangescherpt en uitgebreid. <u>Vermissing reisdocumenten en rijbewijzen</u> Burgerzaken medewerkers moeten de identiteit van een persoon deugdelijk vaststellen. Bij vermissing van een identiteitsdocument en het ontbreken van andere documenten, worden aanvullende identificerende vragen gesteld. Het antwoord op deze vragen wordt vastgelegd en vervolgens gearhiveerd. Bij twijfel wordt er opgeschaald naar een coördinator en/of specialist.
<i>Wat vinden we belangrijk?</i>	Burgerzaken vindt het belangrijk om zowel bij te dragen aan het voorkomen en bestrijden van fraude bij de aanvraag van reisdocumenten en rijbewijzen als in het adviseren en begeleiden van inwoners die slachtoffer zijn geworden van identiteitsfraude.
<i>Belangrijke punten handavingsverslag 2025 en algemene ontwikkelingen</i>	<u>Functiescheiding</u> Met ingang van 1 januari 2025 is volgens artikel 93, lid 1c van de PUN de functie van de medewerker die de aanvraag aan de balie in behandeling neemt voor een reisdocument niet verenigbaar met de functie van: • De medewerker die de verstrekking doet (verzenden aanvraag naar producent), en • De medewerker die het aangevraagde reisdocument uitreikt. Deze wettelijke verplichting om de verschillende handelingen in de aanvraag en uitgifte van reisdocumenten door minimaal drie verschillende medewerker uit te laten voeren is in het leven geroepen om medewerkers beter te beschermen tegen mogelijke dwang of chantage van buitenaf. <u>Extra identiteitscontrole na aanvraag</u> Sinds medio november 2025 zijn we begonnen met de pilot “kopie maken vorig document” bij de aanvraag en “dubbele identiteitscheck bij verstrekking in het Reisdocumenten Aanvraag- en Archiefstation (RAAS)”. Er wordt bij de aanvraag van een reisdocument een kopie van het vorige reisdocument gemaakt dat de aanvrager in bezit heeft.

	Een tweede ambtenaar (die bij de RAAS werkt) doet dan een tweede identiteitscontrole op basis van de kopie en de nieuw ingeleverde pasfoto. <u>Meldingregistratie in reisdocumentenmodule</u> Burgerzakenapplicatie Centric heeft het mogelijk gemaakt dat wij buiten de reguliere processen om meldingen over een specifiek reisdocument direct in het landelijke Basisregister Reisdocumenten kunnen registreren. Met deze functionaliteit worden diverse inhoudingen en vermissingen direct in het Basisregister Reisdocumenten verwerkt (realtime) en zit er geen vertraging meer in registraties waar voorheen het dagelijkse BRP-berichtenverkeer afgewacht moest worden (berichtenverkeer draait iedere dag in de late avond).

Nederlandse Reisdocumenten en Rijbewijzen

<i>Wat zijn de doelstellingen?</i>	Het doel inzake Nederlandse reisdocumenten en rijbewijzen is tweeledig: 1. Fraude voorkomen en bestrijden door het leveren van continue kwaliteit met betrekking tot de identiteitsvaststelling; 2. Adviseren en begeleiden van inwoners die slachtoffers zijn geworden van identiteitsfraude.
<i>Hoe meten we dit?</i>	Er wordt sinds medio november 2025 bij iedere aanvraag voor een nieuw reisdocument een kopie gemaakt van het vorige reisdocument dat de burger overlegt. Met die kopie doet een ambtenaar die bij de RAAS werkt een tweede identiteitscontrole voordat de aanvraag wordt verstrekt/doorgestuurd naar de producent. TKK doet wekelijks steekproefgewijze controles op de identiteit van de aanvrager van verwerkte aanvragen.
<i>Wie voeren dit uit?</i>	De uitgifte van reisdocumenten en rijbewijzen is een taak van de afdeling Burgerzaken, Team Documenten en Team Support. Zij worden hierin ondersteund door de TKK-specialisten.
<i>Hoe gaan we het uitvoeren?</i>	<u>Kwaliteit verificatie</u> • Het continue opleiden waardoor medewerkers beschikken over de actuele kennis om zo fraude te herkennen en voorkomen. <u>Aanvraag reisdocumenten</u> • Bij een nieuwe aanvraag wordt de pasfoto, de handtekening en de persoonsgegevens vergeleken met een ander identiteitsbewijs. Met de verdere aanscherping van de functiescheiding per 1 januari 2025 en de toepassing van een extra identiteitscontrole bij iedere aanvraag van een reisdocument zetten wij zoveel mogelijk in op het voorkomen van identiteitsfraude bij de aanvraag en uitreiking van paspoorten en identiteitskaarten. <u>Vermissing reisdocumenten</u> • Als er sprake is van vermissing en betrokkene kan geen ander identiteitsbewijs tonen, dan stellen we extra identificerende vragen aan de hand van een vragenlijst en vergelijken wij de nieuwe aanvraag met de vorige aanvraag, om zodoende de identiteit deugdelijk vast te kunnen stellen. Dit wordt gedaan voordat het nieuwe document wordt uitgereikt. Daarnaast houden we alle reisdocumentaanvragen aan als er sprake is van vermissing van een vorig document, en de aanvrager niet in het bezit is van een ander reisdocument en wij in Utrecht ook niet zelf over een RAAS print van de vorige aanvraag beschikken. In die gevallen vragen we de RAAS print op bij de gemeente waar het vermiste reisdocument destijds is aangevraagd, en wachten we met de

	tweede identiteitscheck totdat we die RAAS print hebben ontvangen en verstrekken dan pas de aanvraag in RAAS. <u>Slachtoffer identiteitsfraude</u> • Wij adviseren inwoners die slachtoffer zijn geworden van identiteitsfraude of daarvan het vermoeden hebben, zowel voor reisdocumenten als rijbewijzen en attenderen hen hoe zij hiervan melding kunnen maken en hoe te handelen.

Nederlandse Reisdocumenten en Rijbewijzen	
Hoe gaan we het uitvoeren?	• Inwoners die slachtoffer zijn van identiteitsfraude vanwege oneigenlijk gebruik van (een kopie) van een paspoort of identiteitskaart, wijzen wij op opname van een signalering op het document in het Basisregister reisdocumenten. Documenten die in dit register zijn opgenomen mogen niet meer in omloop zijn. Wij volgen dan de C7/C15 procedure. Ook worden slachtoffers doorverwezen naar de informatiepagina van de Rijksoverheid: hoe te handelen in geval van ID-fraude. • Inwoners die slachtoffer zijn van fraude met een rijbewijs kunnen hiervan melding maken bij de Rijksdienst voor het wegverkeer (RDW) of bij Burgerzaken. De RDW bestrijdt ook identiteitsfraude: naast de check bij vermissingen, voert het RDW ook bij reguliere aanvragen rijbewijs een check uit op de nieuwe en vorige pasfoto. • Slachtoffers van identiteitsfraude kunnen het Centraal Meldpunt voor Identiteitsfraude benaderen voor begeleiding en advies.

4. Burgerlijke stand: schijnhuwelijken, -erkenningen & huwelijksdwang

Burgerlijke stand: schijnhuwelijken, -erkenningen & huwelijksdwang	
<i>Wat doen we?</i>	Als een erkenning van een kind of een huwelijk er enkel op gericht is om rechtmatig verblijf in Nederland te verkrijgen, is er sprake van een schijnhuwelijk of een schijnerkenning. Dit wordt aangemerkt als migratiefraude en moet door de ambtenaar van de burgerlijke stand (ABS) op grond van wet- en regelgeving tegengegaan worden. Bij de totstandkoming van deze rechtsfeiten letten medewerkers Burgerzaken op signalen die kunnen wijzen op dit type fraude. Het openbaar ministerie kan overigens op grond van het Burgerlijke Wetboek. Wegens strijd met de Nederlandse openbare orde, als de erkenner niet de biologische ouder van het kind is, om vernietiging van de erkenning verzoeken. Wij zijn eveneens alert op signalen van huwelijksdwang en mensenhandel bij de totstandkoming van een huwelijk of erkenning. Wanneer de ABS een vermoeden van huwelijksdwang of mensenhandel heeft, wordt er altijd nader onderzoek verricht. <u>Schijnhuwelijk</u> • Is een schijnhuwelijk strafbaar? <u>Huwelijksdwang & mensenhandel</u> • Wet tegengaan huwelijksdwang overheid.nl • Circulaire handelwijze vermoedens huwelijksdwang en achterlating, kinderonvoering, uitbuiting, onttrekking van kinderen aan overheidstoezicht en aangifte van geboorte (RvIG) • Huwelijksdwang Rijksoverheid.nl • Bestrijden van mensenhandel Rijksoverheid.nl
<i>Wat vinden we belangrijk?</i>	Burgerzaken vindt het belangrijk om misbruik en fraude tegen te gaan. Als er signalen zijn en deze zijn voldoende dan wordt nader onderzoek gedaan om schijnhuwelijk of schijnerkenning, al dan niet in combinatie met huwelijksdwang of mensenhandel, te voorkomen.
<i>Belangrijke punten handhavingsverslag 2025 en algemene ontwikkelingen</i>	Landelijk wordt de aanpak van schijnerkenningen (her)overwogen door het Multi Disciplinair Team (MDT) Migratiefraude (een landelijk overleg tussen gemeenten en ketenpartners) het preventief tegengaan van schijnerkenningen strandt in de praktijk veelal op de bewijslast.

Burgerlijke stand: schijnhuwelijken, -erkenningen & huwelijksdwang

<i>Wat zijn de doelstellingen?</i>	De doelstelling is het voorkomen van fraude en het doorverwijzen van inwoners die slachtoffer zijn geworden van huwelijksdwang naar de juiste instanties.
<i>Hoe meten we dit?</i>	Bij een serieus vermoeden volgt een gehoor van de betrokkene(n). Als na het gehoor het vermoeden van fraude blijft bestaan volgt nader onderzoek. Wanneer de ambtenaar van de burgerlijke stand genoeg grond heeft om een schijnhandeling aan te tonen, volgt een schriftelijke weigering naar betrokkenen. Hiertegen kunnen zij bij de rechtbank in beroep gaan. Een rechter oordeelt dan of de weigeringsgronden van de ambtenaar van de burgerlijke stand voldoende zijn.
<i>Wie voeren dit uit?</i>	Het onderzoek naar schijnhuwelijken en schijnerkenningen wordt uitgevoerd door specialisten en juristen. Wanneer nodig wordt hierbij de expertise ketenpartners ingeroepen. Ketenpartners hierbij zijn: <u>Schijnhuwelijk schijnerkenning</u> • Vreemdelingenpolitie • IND • Ministerie Buitenlandse Zaken <u>Huwelijksdwang</u> • Ministerie van Justitie, het Openbaar Ministerie • Politie • Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating (LKHA) • Veilig Thuis • Buurteams • Save Teams Burgerzaken neemt ook deel aan het landelijke overleg van het MDT Migratiefraude. Hierin hebben - naast de gemeente Utrecht en andere gemeenten - ook verschillende ketenpartners zitting.
<i>Hoe gaan we het uitvoeren?</i>	Als het vermoeden bestaat dat er sprake is van een schijnhuwelijk, schijnerkenning of huwelijksdwang, dan wordt door de medewerker Burgerzaken een specialist of jurist van Burgerzaken geraadpleegd. Zodra er wordt overgegaan tot een nader onderzoek, is de jurist Burgerzaken betrokken en volgt er een zorgvuldig onderzoek waarbij betrokkenen worden gehoord. Wanneer het interne onderzoek de twijfel niet wegneemt, dan raadpleegt Burgerzaken eventueel ketenpartners en wordt beoordeeld wat het vervolgtraject is. raadpleegt Burgerzaken de ketenpartners en wordt beoordeeld wat het vervolgtraject is.

5. Adres-, woon- en uitkeringsfraude (LAA)

Adres-, woon- en uitkeringsfraude (LAA)	
Wat doen we?	<u>LAA</u> Sinds 2014 neemt Burgerzaken deel aan de Landelijke Adreskwaliteit (LAA). Het doel van de LAA is het voorkomen en het bestrijden van adres gerelateerde fraude door het doen van gecombineerde adresonderzoeken. <u>Ketenplatform KPOO</u> Burgerzaken is partner in het Utrechtse ketenplatform 'Ogen en oren van de stad'. Dit samenwerkingsverband tussen WenI, VTH, OOV en Burgerzaken heeft o.a. tot doel het aanpakken en voorkomen van adres-, woon- en uitkeringsfraude in Utrecht. <u>Briefadressen</u> Briefadressen vormen een aparte categorie binnen de adresregistratie van de BRP. Een briefadres is bedoeld als tijdelijke mogelijkheid om post te ontvangen op een adres zonder dat men daar daadwerkelijk woont. Bij het (tijdelijk) ontbreken van een vaste woon/verblijfplaats kan hierop een beroep worden gedaan. Misbruik van deze mogelijkheid om hiermee bijvoorbeeld (hogere) uitkeringen of toeslagen te ontvangen moet worden voorkomen. <u>Terugmeldvoorziening (TMV)</u> Bij adresfraudebestrijding speelt terugmelden een belangrijke rol. De 'terugmeldplicht' is een verplicht element binnen de basisregistraties evenals het verplichte gebruik van gegevens uit de BRP voor afnemers. Als zij twifelen aan de juistheid van de BRP-gegevens, dan moet dit worden terug gemeld aan de bronhouder die de signalen vervolgens verder onderzoekt. De Nationale Politie is voornemens actief gebruik te gaan maken van de TMV. Burgerzaken is actief betrokken bij het overleg tussen de G4 en de nationale politie hoe dit het beste geïmplementeerd kan worden. De verwachting is dat in 2026 dit gefaseerd over alle politieregio's in fases uitrolt. <u>Verplichte bijlagen aangifte verhuizing</u> Burgerzaken vraagt inwoners standaard bijlagen toe te voegen bij de aangifte, zoals bijvoorbeeld een koop- of huurcontract, zodat op voorhand gecontroleerd kan worden of de aangifte juist is. Dankzij het verplicht stellen van bewijsstukken hebben we in 2024 en 2025 valse inschrijvingen met vervalste huurcontracten kunnen onderscheppen. En vervolgens gericht aangifte hiervan kunnen doen bij de politie.

Adres-, woon- en uitkeringsfraude (LAA)

<i>Wat doen we? (Vervolg)</i>	<u>Controlebrief nieuw ingeschreven personen</u> Sinds begin 2024 versturen we controlebrieven als iemand nieuw wordt ingeschreven op een adres. Deze brief is gericht aan degene die de verhuizing doorgeeft en hierin wordt vermeld hoeveel personen op het adres staan ingeschreven. Vervolgens wordt uitgelegd wat te doen als dit niet klopt.
<i>Wat vinden we belangrijk?</i>	Publiekszaken vindt het belangrijk om in te zetten op het tegengaan van ondermijning en voorkomen van fraude. Bij het aanvragen van briefadressen en het onderzoeken van de LAA-signalen speelt de menselijke maat, zorg achter de voordeur en de integrale samenwerking met andere gemeentelijke afdelingen een grote rol. De gecombineerde samenwerkingsaanpak is van groot belang omdat er integraal naar mogelijkheden en oplossingen gekeken wordt.
<i>Belangrijke punten handavingsverslag 2025 en algemene ontwikkelingen</i>	Op 15 mei 2023 is de nieuwe Wet Basisregistratie Personen in werking getreden. De wet en het besluit zorgen voor een structurele vastlegging van de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) in de wet BRP waardoor alle gemeenten verplicht zijn om de signalen van de LAA te onderzoeken en niet enkel de gemeenten die voorheen deelnamen aan de (pilot) LAA.
<i>Wat zijn de doelstellingen?</i>	Doelstellingen zijn: • Voorkomen van fraude • Tegengaan ondermijning • Zorg voor de sociale problematiek • Toepassen menselijke maat
<i>Hoe meten we dit?</i>	I. <u>LAA</u> Burgerzaken houdt rapportages bij van de aantallen uitgevoerde adresonderzoeken, welk resultaat het onderzoek heeft opgeleverd en welke eventuele bijvangst er is geweest. Daarnaast houdt de RvIG ook rapportages bij op gemeentelijk niveau. II. <u>Terugmeldvoorziening</u> Burgerzaken houdt in de applicatie bij hoeveel openstaande meldingen er zijn en welke meldingen zijn afgesloten.

Adres-, woon- en uitkeringsfraude (LAA)

<i>Wie voeren dit uit?</i>	Het team Adressen en de specialisten van het TKK voeren de werkzaamheden betreffende LAA en briefadressen uit. Hierbij wordt met de volgende ketenpartners samengewerkt: • LAA: WenI, VTH & RviG; • Briefadressen: Werk & Inkomen, Maatschappelijke Ontwikkeling (MO), OOV en Stadseam Backup.
<i>Hoe gaan we het uitvoeren?</i>	I. <u>LAA</u> De LAA bevordert via interbestuurlijke en intersectorale samenwerking de adreskwaliteit in de BRP. Naast het voorkomen en bestrijden van adres gerelateerde fraude is er ook oog voor sociale problematiek. II. <u>Ketenplatform</u> Gezamenlijk wordt ingezet op handhavingsuitvoering, weerbare organisatie, tegengaan ondermijning en zorg achter de voordeur. Op basis van ontwikkelingen en casuïstiek vindt er periodiek overleg plaats tussen WenI, VTH, OOV en BZ. III. <u>Briefadressen</u> De aanvragen briefadres worden nauwkeurig beoordeeld. Daarnaast worden halfjaarlijks bestaande inschrijvingen op een briefadres gecontroleerd op noodzaak en recht op voortzetting hiervan. IV. <u>Terugmeldvoorziening</u> De TMV is een geautomatiseerd systeem voor het melden van vermoedelijke fouten in de BRP. De landelijke afnemers van de BRP zijn verplicht om bij vermoedelijke fouten in de BRP een terugmelding aan de desbetreffende gemeente te doen. V. <u>Werkwijze aangifte verhuizing</u> Sinds 21 augustus 2023 wordt er standaard om bewijstukken zoals een huurcontract, eigendomsbewijs of verklaring van inwoning gevraagd. Zo kunnen verhuisaangiften beter worden gecontroleerd en worden onjuiste inschrijvingen voorkomen.